

Vaikutusten ennakkoarviointi

Ikääntyneiden palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen, Rosenkulla

09.2024

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Hyvinvointialueen strategian toteutuminen

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Prosessien sujuvuus	<ul style="list-style-type: none"> • Kotona asumisen tukimuotoja tulee lisätä, jotta asiakkaat kykenevät asumaan kotona pidempään. Kotiutumisen prosesseja tulee kehittää sujuvammaksi erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yksiköiden kanssa. • Rosenkullan kiinteistö ei vastaa nykypäivän vähimmäisvaatimuksia. Huonokuntoinen kiinteistö heikentää asiakasturvallisuutta ja lisää henkilöstöressurssin tarvetta toimimattomien tilojen vuoksi. • Ikääntyneiden palveluasumista tulee tarjota tiloissa, jotka vastaavat palvelun toteuttamisen tarpeita ja nykyvaatimuksia. • Käyttöaste on oman tuotannon palveluasumisen kohteissa ollut vuoden 2024 aikana ka 98,2%/kk. Oman tuotannon lisäksi on ostettu palveluasumista yksityisiltä palveluntuottajilta. • Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2040 yli 50 %, joten tarve palveluasumiselle odotetaan kasvavan alueella ikääntyneen väestökannan myötä. • Paikkojen vähenemisen myötä odotusaika asumispalveluihin pidentyy. • Yksikön lyhytaikaishoidon asiakkaiden hoito siirtyy Loviisan Taasiakotiin tai Lapinjärven Mainiokotiin. Hyvinvointialueen lyhytaikaishoidon paikkamäärä vähenee ja voi aiheuttaa jonoa lyhytaikaishoitoon.
Palveluiden porrastus	<ul style="list-style-type: none"> • Ikääntyneiden palveluasuminen on ikääntyneiden palveluiden raskain ja kallein palvelu. Jotta pystytään vastaamaan kasvavaan palvelukysyntään, panostetaan kotiin vietäviin palveluihin, kuntoutukseen ja lisätään yhteisöllistä asumista kevyempänä asumismuotona. Mitä pidempään asiakkaat saavat asua omissa kodeissaan avustettuna, hyöty näkyy sekä asiakkaiden elämänlaadussa että hyvinvointialueen kustannuksissa. • Kotona asumista tukevia palveluita, kuten päivätoimintaa ja shl 19 §:n mukaisia tukipalveluja tulee lisätä. • Kotihoidon resurssointia tulee vahvistaa ja lisätä kotihoidon etä – ja digitaalisten palveluiden käyttöä kotona asumisen tukemiseksi • Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärän vähentyessä yhteisöllisen asumisen paikkoja ja perhekotien ja kiertävien perhehoitajien määrää tulee lisätä • Osastolla ympärivuorokautista palvelua jonottavien määrä saattaa kasvaa ja ruuhkauttaa vuodeosastolle saapuvien määrää.

Vaikutusten arviointi: ihminen/asukas/asiakas

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Hyvinvointi, terveyserot	<ul style="list-style-type: none"> • Oman tuotannon palveluasumisen paikkojen vähentäminen vaikuttaa asiakkaaseen siten, että asiakkaalle tullaan tarjoamaan paikka useammin ostopalveluyksiköstä. Yksikön sulkemisen jälkeen tarjottava paikka ei sijaitse omalla paikkakunnalla. • Myöntämisperusteet palveluasumiseen joudutaan tarkentamaan, koska tarjolla olevien paikkojen suhteellinen määrä tulee pieneneään. • Paikkojen vähentäminen pidentää jonotusaikaa ja useampi joutuu odottamaan paikkaa kotona pidempään • Palvelurakenteen keventäminen kokonaisuudessaan edesauttaa siihen, että asiakkaat voivat asua pidempään tukipalveluiden, kuntoutuksen ja/tai kotihoidon palveluiden turvin kotona.
Yhdenvertaisuus ja tasa- arvo	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteiset palvelun myöntämisperusteet lisäävät yhdenvertaisuutta palvelujen myöntämisessä ja toteutumisessa. • Paikkakunnalla ei ole ympärivuorokautisen palveluasumisen omatuotantoa eikä ostopalvelua eli tarjottava paikka ei sijaitse omalla paikkakunnalla. • Oman tuotannon paikkojen vähentäminen voi aiheuttaa haasteita muun muassa omaisten ja lähipiirin liikkumiseen kotoa vierailuille ja pidentää välimatkoja.
Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus	<ul style="list-style-type: none"> • Jos asiakas täyttää palvelun myöntämisperusteet, hänelle tarjotaan paikka. • Palvelut ovat oman tuotannon paikkojen vähentämisen jälkeen edelleen asiakkaille saavutettavissa, joskin jonotusaika on pidempi • Rosenkullan asukkaille tarjotaan palveluasumista toisessa yksikössä. Muutos ikääntyneelle henkilölle ja omaiselle on raskasta. • Suhteellinen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärä pienenee ja jonotusaika palveluasumiseen pitenee • Mahdollisuutta saada palveluasumisen paikka omalla paikkakunnalla ei ole. Rosenkullan asukkaat sijoitetaan Loviisan alueen oman tuotannon (7 asukasta) ja ostopalveluiden yksiköihin (7 asukasta) . • Kun yksikön sulkemista aletaan toteuttamaan, on riski, että vapaita paikkoja ei ole riittävästi kyseisenä ajankohtana. Yksikön asiakkaiden siirtoa alettava suunnittelemaan ja mahdollisesti toteuttamaan jo 3/2025 alkaen

Vaikutusten arviointi: henkilöstö

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Muutokset johtamisjärjestelmään, toimivalta- ja vastuunjakomuutokset organisaatiossa	<ul style="list-style-type: none"> • Oman tuotannon palveluasumisen paikkojen vähentäminen aiheuttaa muutoksia esihenkilötyöhön ja kokonaisen yksikön sulkeminen poistaa yhden esihenkilön tarpeen. Esihenkilölle tarjotaan koulutusta vastaavaa työtä tai irtisanomisuhka, jos vastaava työtä ei löydy. • Tuloksikköpäällikkö- ja palveluvastaavatasolla yksiköiden vähentäminen ja/tai osaston sulkeminen ei aiheuta muutoksia.
Henkilöstön määrä, osallisuus, asema	<ul style="list-style-type: none"> • Kokonaisen yksikön sulkeminen aiheuttaa muutoksia esihenkilötyöhön ja poistaa yhden esihenkilön työtehtävät. • Rosenkullan yksikössä työskentelee 1 esihenkilö, 1 sairaanhoitaja, 12 lähihoitajaa, 1 hoiva-avustaja ja 0,5 hoito-apulainen<ul style="list-style-type: none"> • Yksikön sulkemisen myötä vapautuu henkilöresurssia, joka voidaan siirtää ikääntyneiden palveluiden muihin yksiköihin. • Siirrettävä henkilöstö vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja täten kustannuksia. • Riskinä on irtisanomiset, jos tarjolla ei ole riittävästi vapaita toimia. • Tunnistettu riski on irtisanoutumiset, jos työmatkat kasvavat työntekijän näkökulmasta liian pitkäksi tai tarjottava työ ei miellytä • Tunnistettu riski on myös imagohaitta työnantajalle liittyen henkilöstön siirtämiseen tai irtisanomiseen. • Henkilöstöä ei ole kuultu yksikön muutoksesta.
Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet	<ul style="list-style-type: none"> • Yksiköiden henkilöstöltä edellytetään sekä suomen että ruotsinkielisen taitoa, joten kaksikielisyys voidaan turvata. • Todennäköisyys sille, että palvelua saa kaikissa kohtaamisissa omalla äidinkielellä kuitenkin heikkenee, jos kaksikielistä ja/tai ruotsinkielistä äidinkielenään puhuvia hoitotyöntekijöitä siirretään alueen sisällä tai irtisanotaan. • Oman tuotannon paikkojen vähentäminen vaatii selkeää ja avointa viestintää henkilöstölle ja asukkaille, jotta tieto muutoksista ja sen vaikutuksista on selkeä ja vähentää epätietoisuutta.

Vaikutusten arviointi: kumppanuudet

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Yksityiset palveluntuottajat	<ul style="list-style-type: none"> • Oman toiminnan palveluasumispaikkojen vähentäminen lisää ostopalveluiden käyttöä. Loviisan alueella on ostopalveluja vastaamaan hyvinvointialueen tarpeeseen. • Ympärivuorokautisen palveluasumisen kilpailutus käynnissä. Tarkoituksena saada lisää yksityisiä palveluntuottajia tuottamaan palvelua hyvinvointialueelle
Kunnat, järjestöt	<ul style="list-style-type: none"> • Lakkautettavan yksikön kiinteistön tilat vapautuvat kunnan käyttöön
Seurakunnat, vapaaehtoiset	<ul style="list-style-type: none"> • Vapaaehtoisten ja seurakuntien tuottama vapaaehtoistoimintamahdollisuudet vähenevät
Oppilaitokset	<ul style="list-style-type: none"> • Yksikön sulkemisen myötä harjoittelupaikat kyseisellä alueella vähenevät.

Vaikutusten arviointi: ympäristö

	Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen
Ilmasto ja hiilijalanjälki	<ul style="list-style-type: none"> • Siirtymämatkat yksiköiden ja asiakkaiden kotien välillä saattaa pidentyä ja aiheuttaa lisämatkustamista omaisten ja lähipiirin osalta (vierailut). Yksityisten palveluntuottajien ja omatuotannon palveluasumisyksiköt sijaitsevat laajasti ympäri hyvinvointialuetta.
Varautuminen ja huoltovarmuus	<ul style="list-style-type: none"> • Yksikön sulkeminen vapauttaa hoitosänkyjä ja patjoja, jotka voidaan varastoida mahdollista kriisitilanteen käyttöä varten. • Yksityisiä sekä omia palveluasumisen yksiköitä on edelleen hyvinvointialueella monta, joten kriisitilanteessa asukkaiden uudelleensijoittamisen onnistumiselle on kapasiteettia
Rakennettu ympäristö, kiinteistöt	<ul style="list-style-type: none"> • Yksikön sulkeminen mahdollistaa vuokrasopimuksen irtisanomisen huonokuntoisesta kiinteistöstä vuodesta 2026 alkaen. Vuokrakustannukset jäävät maksettavaksi vuoden 2025 loppuun saakka.

Vaikutusten arviointi: talous

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon paikkojen vähentäminen

Kustannusvaikutukset

- Vuokrasopimukset ovat vuoden 2025 loppuun saakka, joten vuokrista ei tule kustannussäästöjä 2025.
- Kustannussäästöt:

Yksikkö	KPL	Vuodessa	1.7.2025 - 31.12.2025	1.1.2026 - 31.12.2026
Rosenkulla säästö omatuotanto		1 323 574	580 757	742 817
Työtekijävähennys mitoitus 0				
Ostopalv.lisäys	7	-408 800	-204 400	-204 400
Säästö		914 774	376 357	538 417

Itä UUSIMAA
Östra NYLAND

Hyvinvointialue
Välkärsområde